

B o l g á r
HIREK
A magyarországi bolgárok két nyelvű havilapja
2009. március

Цена 150 форинта •• Ár: 150 Ft

Български В Е С Т И

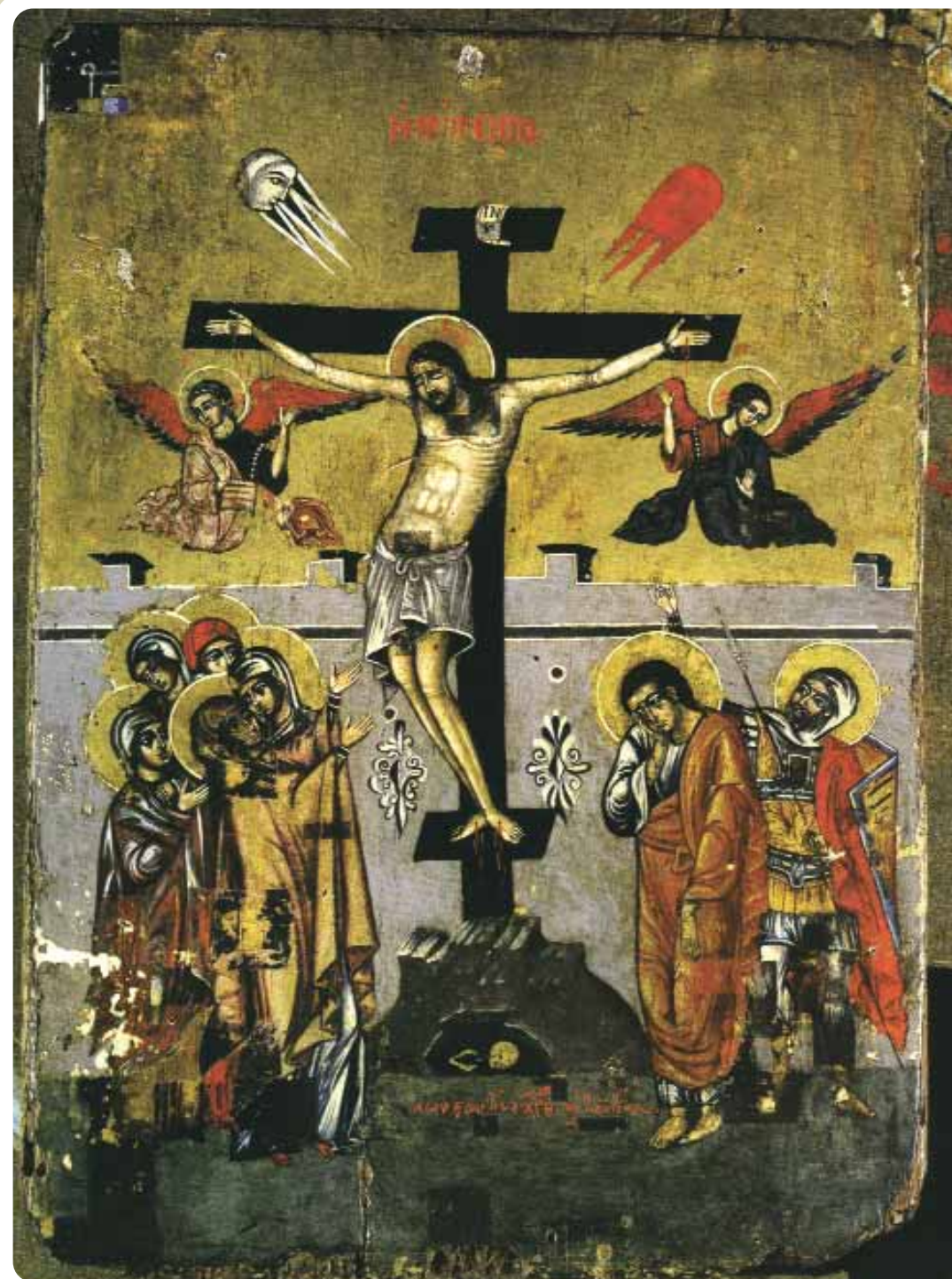
Вестник на българите в Унгария

В Б Р О Я
ч е т е т е

95 години ДБУ

3 март в Будапеща
и провинцията

Записване
в детската градина

Историята

Основателите: ДИМИТЪР ДИМИТРОВ

Неочаквана находка ни дава възможност да продължим поредицата, посветена на 95 г. от основаването на ДБУ с материал за един от неговите основатели – Димитър Димитров. Неговата внучка Юдит Димитрова се е заела да намери сведения за своя дядо и е събрала интересни материали, които любезно ни предостави. С тази публикация се надяваме да попаднем и на нова информация, за да може издирването на миналото ни да се попълни страница по страница.

Dimitroff Demeter és legkisebb fia Athanasz

В „Български портрети от Пенка Чангова“, публикувани през 2003 г. в „Български вест“, авторката пише: „Димитър Димитров е един от стълбовете на Дружеството на българите в Унгария в началото на двадесетия век. Бил е собственик на жилищни сгради и на кафене „Чарнок“ (зад Централните хали на площад „Чарнок“), което изпълнява ролята на клуб на българите. В него българите се събирали на делови разговори и на почивка. В този район се е намирал и пазарът на едро към Централните хали. След като през 1915 г. се наемат магазините на ул. „Лоняи“ №11, ролята на кафенето запада. Клубът „Лоняи“ съществува до 1936 г., когато в

църковния двор е построена малка сграда за нуждите на дружеството (на нейно място днес се издига красивият параклис и жилището на свещеника).

Димитър Димитров дава три стаи от жилището си на ул. „Еркел“ за нуждите на класното училище, основано през 1917 г. На 5 май 1918 г. свещеник Борис Симов открива там параклис. За издръжката им църковно-училищната община избира средства от колонията.

Димитър Димитров е основател на Унгаро-българската кооперация през 1920 г. и е член на Управителния й съвет.

Той има двама сина: Даниел Сокоди – лекар-хирург. През 1947 г. той, заедно с тогавашния министър на транспорта Ишван Коша, основава Унгаро-българско дружество за културни връзки, което съществува до 1 юли 1949 г. След основаването на Комитета за връзки с чужбина неговата дейност е преустановена. Другият син на Димитър Димитров, д-р Атанас Димитров, става зъболекар.

Според последните данни, открити от Юдит Димитрова нейният дядо

Димитър Димитров – освен активната си дейност, свързана с българската общност, е имал сериозни писателски амбиции, а авантюристичният му дух го кара да предприема околосветски пътешествия, да пробва късмета си с откриването на златна мина и др.

Според Юдит Димитрова Димитър Димитров е бил истински езиков талант: говорел е на високо ниво 3-4 езика, а на други 3-4 е можел да комуникира на добро ниво. Сред българските му роднини е имало доста художници. В Унгария подкрепя българската общност във всичките й начинания и се откроява като голям патриот. В средата на 50-те години в жилището на съпругата му са открити книги с висока художествена стойност, част от неговото наследство. Семейството пази негови собствени произведения из областта на изобразителното изкуство и литературата. През втората половина на 20-те години в

Dimitroff Demeter (Dimitrino) bolgár fró, akinek magyar nyelvű novelláskötete most hagyta el a sajtót.

унгарски вестник е публикувана снимка на семейството, направена от известния фотограф на епохата Ангело. В същия вестник, както и в други издания Димитър Димитров се споменава като писател. През 1914-1915 г. публикува статии в сп. Мювесет статии за будапещенската архитектура, които се отличават с високото си ниво. Прец 1923 г. излиза сборник с разкази „Спящата красавица иска да се събуди – Човекът, на когото трябва да се ръкопляска“, в който са публикувани разкази на унгарския журналист Йозеф Лантош и на Димитър Димитров. Димитър Димитров напуска Унгария през 1929 г., вероятно бягайки

от икономическата криза и се установява в Хасково. Там закупува златна мина, която обаче скоро след това е залята от вода. Тъй като капиталите му се изчерпват, той не успява да пресуши мината и се разорява. През 1938 г. умира от болест на сърцето.

95 éves a Magyarországi Bolgárok Egyesülete

Az alapítók: Dimitrov Dimiter

Egy váratlan felfedezés lehetőséget nyújt nekünk arra, hogy az MBE megalapítása 95. évfordulójának szentelt sorozatunkat az egyik alapítójáról, Dimitrov Dimiterről szóló írással folytassuk. Az unokája, Dimitrova Judith elhatározta, hogy információt gyűjt össze a nagyapjáról, és az anyagokat a rendelkezésünkre bocsátotta, amiért ez úton mondunk neki köszönetet.

Penka Csangova a 2003-ban a Bolgár Hírekben publikált Bolgár portrék c. sorozatában ezt írja: „Dimitrov Dimiter a Magyarországi Bolgárok Egyesületének egyik oszlopos tagja volt a huszadik század elején. Több lakóépület volt a tulajdonában és az övé volt a Csarnok kávézó a Nagycsarnok mögött, a Csarnok téren, amely a bolgár klub szerepét töltötte be. Ott találkoztak a bolgárok üzleti megbeszélések és kapcsolódás céljából is. Ebben a kerületben volt a nagybani piac is, amely a Nagycsarnokot látta el. Miután 1915-ben kibérelte a Lónyay u. 11. szám alatti üzleteket, a kávéház jelentősége csökkent. A Lónyay Klub 1936-ig működött, amikor a templom udvarán felépült egy kis épület az egyesület számára (ennek a helyén emelkedik ma a szép parókia és a paplak). Dimitrov Dimiter az Erkel utcai lakásában három szobát bocsátott az 1917-ben alapított iskola rendelkezésére. 1918-ban Borisz Szimov lelkész parókiát is felszentelt ugyanott. A fenntartásukat a kolónia adományaiából biztosították. Dimitrov Dimiter alapította a Magyar-Bolgár Szövetkezetet 1920-ban, és a vezetőségének is tagja volt.

Két fia született, az egyik Szokodi Dániel sebészorvos, aki 1947-ben Kósa István akkori közlekedési miniszterrel megalapította a Magyar-Bolgár Társaságot, amely 1949. július 1-ig működött. Dimitrov Dimiter másik fia, dr. Dimitrov Atanasz fogorvos lett.”

A Dimitrova Judith által összegyűjtött adatok szerint a nagyapjának, Dimitrov Dimiternek a bolgár közösségében végzett aktív tevékenységén kívül komoly írói ambíciói is voltak, kalandvágya pedig arra készítette, hogy többször menjen világgörülű útra, és hogy kipróbálja a szerencséjét egy aranybánya megvásárlásával. Dimitrova Judith szerint nagyapja igazi nyelvtelenség volt, 3-4 nyelven beszélt magas szinten. A Bulgáriában élő rokonai között több képzőművész volt. A magyarországi bolgár közösséget lehetőségeihez mérten támogatva, nagy patrióta volt. Az ötvenes évek közepén az özvegye lakásában sok színvonalas művészeti könyv volt fellelhető az ő hagyatékeként. A család az ő művészeti és szépirodalmi

munkáit is őrzi. Az 1920-as évek második felében egy magyar újságban fénykép jelent meg a családról, amit Angelo, a kor híres fényképésze készített. Ebben az újságban és más kiadványokban is Dimitrov Dimiter íróként emlegetik. 1915-ben a Művészet c. folyóiratban magas színvonalú cikkeket közölt a budapesti építésetről. 1923-ban jelent meg a Csipkerózsza fel akar ébredni – Egy ember, akinek tapsolni kell című kötet, amelyben Lantos József és Dimitrov Dimiter elbeszéléseit olvashatjuk. Dimitrov Dimiter 1929-ben hagyta el Magyarországot, valószínűleg a gazdasági válság elől menekült, és Haszkovóban telepedett le. Ott aranybányát vett, amelyet később elárasztott a víz. Már nem volt elég tőkéje a kiszáritáshoz, így csődbe jutott, és szívbetegegyben hunyt el 1938-ban.

Празник – национален, човешки

Националният празник на България 3 март бе отбелязан в Българския културен дом от българската общност в Унгария. Още с прекрещването на прага на дома, всеки гост бе закичен с мартеничка за здраве и дълголетие. Трогателно е, че независимо дали са българи или унгарци, всички очакват този знак на внимание и познават елементите на обичая.

Тържеството започна с традиционното внасяне на знамето на Дружеството на българи в Унгария под звуците на патриотичния марш „Край Босфора шум се вдига“ от

знаменосците на дружеството. С кратко поздравително слово към присъстващите се обърна посланик Димитър Икономов, който отбелязва, че Българския културен дом в Будапеща е едно от местата, където празнуването на Трети март е най-емоционално и оставя дълбоки следи у хората.

За празничния ден бе поканена една от най-добрите вокални формации на България – камерния хор „Аква Делия“ с диригент професор Деляна Мичева. Тяхната програма бе многократно прекъсвана от аплодисментите на публиката. Невероятната смесица от автентичен фолклор, православно песнопение и западни мотиви покори залата и публиката дълго не искаше да се разделя с изпълнителите. Завършекът също бе достоен за тържеството – певци и публика заедно изпяха „Хубава си моя горо“ и „Многая лета“ и с това градус на празника постигна връхната си точка.

След концерта, на чаша шампанско или леко вино, хората още дълго разговаряха с изпълнителите, с близки и познати. Така празникът изпълни не само официалната си функция, а отново сближи хората около общото дело.

Nemzeti ünnep

Bulgária nemzeti ünnepét, március 3-át a magyarországi bolgár közösség a Bolgár Művelődési Házban ünnepelte. A vendégekre érkezésükkor népviseletbe öltözött lányok martenicát tűztek, amely egészséget és hosszú életet hoz. Nemcsak a bolgár, de a magyar vendégek is ismerik már ezt a bolgár szokást, és várják, hogy megkapják a martenicát.

Az ünnepség a Magyarországi Bolgárok zászlajának behozatalával kezdődött a *Zaj van a Boszporusz mentén* kezdetű hazafias induló dallamára. Dimiter Ikonov nagykövét rövid köszöntőbeszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a budapesti Bolgár Művelődési Ház az egyike azon helyeknek, ahol március 3. megünneplése nagy hatást gyakorol az emberekre.

Az ünnepi műsorban az egyik legjobb bolgár énekegyüttes, a szófiai *Aqua Delia* lépett fel Deljana Micseva vezényletével. Az előadásuk, amelyben csodálatos módon vegyítik az autentikus folklórt, az ortodox egyházi éneklést és a nyugati zenei motívumokat, nagyon nagy tetszést aratott a közönség körében, amely hosszú ideig nem akarta leengedni a színpadról az énekeseket.

A koncert után a Művelődési Ház előterében egy pohár pezsgő vagy bor mellett a vendégek még sokáig beszélgettek egymással és a fellépőkkel. Így az ünnep nemcsak a hivatalos jellegét töltötte be, hanem ismét közelebb hozta egymáshoz az embereket.

Българите в Унгария са една гордост за България

Димитър Икономов, извънреден и пълномощен посланик на РБ в Унгарската република

Честит трети март на всички българи, които живеят по света и най-вече в Унгария.

Българите в Унгария са една гордост за България, това мога да го кажа съвсем откровено. Това са хора, които са с отлично обществено и много добро икономическо положение. Те са уважавани в Унгария, почитани са поради достойнствата си от всички унгарски политически класи в последните стотина години. Те са едни честни и почтени, умни труженици на унгарската държава в момента, които обаче изключително добре и на много висока степен са успяли да запазят не само белезите на своята етническа идентичност, но да демонстрират това нещо помежду си, към унгарската общност и към България едновременно.

Политиката на България, както на всяка държава, според мене, е да поддържа националното съзнание на българите по света, тяхната идентичност зад границите на България. Естествено, този процес на напускане на държавата от страна на цели групи от хора в различна възраст, различна трудоспособност, различно образование е от голямо значение. Някои обвиняват и питат, защо тези хора напускат страната – значи това, което ние предлагаме, е недостатъчно за тях. Други твърдят, че това е естествен процес. Аз също смятам, че е типичен за целия етап на развитие след 1989-90 г. Тогава шансовете, получени навън бяха няколко пъти по-добри отколкото в държавата, която е в преходен период. Аз намирам за нормално, всеки човек, в съответствие със своите права и свободи, в случая – с правото на придвижване – да има право да потърси своя късмет или успех извън собственото си родно място. Дали тези

хора ще се върнат и кога, е друг въпрос. Държавата не би могла с каквито и да било мерки да коригира тази тенденция и не би било правилно. Държавата може само да полага усилия хората, след като напуснат родината си и намерят своя втора или трета родина, да не забравят или да не оставят събитията да ги накарат да забравят, че са българи. В България съществува Държавна агенция за българите в чужбина, която често пъти се е захващала с много амбициозни програми, не винаги успешни. В момента има една широко обсъждана в обществен аспект работна програма с много, понякога традиционни, консервативни мероприятия, която притежава голяма гъвкавост. Както и 130-140% увеличение на бюджета. Аз мисля, че Държавната агенция ще продължи да полага своите усилия за създаването на един постоянен контакт с българите зад граница: така звучи по-скромно и по-реално.

Bulgária büszke lehet a magyarországi bolgárokra

Dimiter Ikonov, a Bolgár Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott budapesti nagykövete

A nemzeti ünnep alkalmából köszöntök minden bolgárt a világ összes táján, de legfőképpen Magyarországon. Bulgária büszke lehet a magyarországi bolgárokra, ezt teljesen őszintén mondhatom. Olyan emberek ők, akiknek kiváló a társadalmi helyzetük, nagy tiszteletnek örvendenek Magyarországon. Becsületesek és tisztességesek, kiváló dolgozói a magyar államnak, ezzel együtt pedig nemcsak megőrizték az etnikai identitásokat, de kiválóan tudják demonstrálni azt a saját közösségükben, a magyar társadalom és Bulgária előtt is. Bulgária politikája, mint minden államé szerintem, az, hogy fenntartsa a világ különböző részein élő bolgárok nemzeti öntudatát, identitását. Természetesen az, hogy különböző korú, munkaké-

pességű és képzettségű emberek egész csoportjai hagyják el az országot, nagy jelentőséggel bír. Egyesek vádlón azt kérdezik, miért hagyják el ezek az emberek az országot – azért, mert nem elég nekik, amit kínálunk. Mások ezt természetes folyamatnak tartják. Én is úgy vélem, hogy mindenkinek joga van a szabad helyváltoztatáshoz, joga van szerencsét próbálni máshol. Az állam nem tudja korrigálni ezt a tendenciát, és nincs is joga hozzá. Az állam csak azért tehet erőfeszítéseket, hogy ezek az emberek külföldön se felejtsek el, hogy bolgárok. A Határon Túli Bolgárok Hivatala szerintem a jövőben is mindent el fog követni, hogy állandó kapcsolatot tudjon kialakítani a külföldön élő bolgárokkal: ez így szerényebben és reálisabban hangzik.

Първа пролет и национален празник

Българите във Фелшъожолца отбелязват празника с изложба на икони

По повод 131-та годишнина от Освобождението на България от турско робство и настъпването на пролетта на 3 март в замъка Барцаи във Фелшъожолца бе открита изложба на икони от частната колекция на Габриела Хаджикостова. На тържеството слово произнесе Венета Янкова, български лектор в Дебрецения университет, след което изложбата бе открита от Димитранка Мишколци, председател на Българското самоуправление в Дебрецен. Началото на март е време, особено важно в живота на българите, тъй като отбелязват два значителни празника. Според народната традиция, на 1 март посрещат пролетта, ето защо по стар обичай всички гости бяха закичени с бели и червени мартеници, които да прогонят зимните неволи и да донесат хубостите на пролетта. Защото червени-

ят цвят символизира злото, а белият – здравето и щастието. Към началото на пролетта се прибавя и друго едно събитие в живота на българите, тъй като на 3 март е ден на освобождението от близо петвековното турско робство. На този ден през 1878 г. е подписан мирният договор, който връща България върху картата на света, връща нейната духовна свобода. Българската култура и езика били съхранявани в манастирите и предавани от поколение на поколение. „Именно на това се дължи, че българите са успели да запазят самосъзнанието си и след пет века на робство не престават да съществуват“ – смята Димитранка Мишколци и продължава: „Много хора с благородна душа предпочитали да жертват живота си, но не и българщината си. Въпреки че турците се опитват да ги помохамеданчат и да ги лишат от национално съзнание.“ В своите затворени общности обаче българите съхраняват духовните си ценности и оставят за

поколенията творби като иконите. Изложбата на икони от частната колекция на Габриела Хаджикостова е свидетелство, че българското изкуство е било в разцвет и преди стотици години. Изображенията връщат посетителите в света на средновековието, а усещането за това пътешествие във времето бе подсилено от звучащата грегорианска музика.

По повод празника г-жа Адам Майор, председател на Българското самоуправление във Фелшъожолца, изказа радостта си, че макар и далеч от родината българите имат възможност да спазват и съхраняват обичаите си. Тя оцени високо, че в града е организирано тържество, превърнало се във важно средоточие на българите от цялата страна.

Оршоа Пути
в. „Жолцаи хирмондо“

Събитията в Сегед

Ден на родните езици

На 27 февруари с участието на шест малцинствени самоуправления в Сегед бе организиран – вече традиционно – Денят на родните езици. Вече години наред събитието се провежда в Дома на малцинствата в Сегед. Програмата всяка година е различна, тази година участниците се бяха приготвили с преводи на детски стихотворения и залъгалки. Българското самоуправление бе представено от Кристина Петров с превод на български на две любими за мнозина стихотворения на Шандьор Вьорьош. Стихотворенията „Южни облаци“ и „Бобита“ са превод на Александър Миланов.

Сбогуване със зимата в Сегед

На 1 март, празникът на Баба Марта, на ритуала „сбогуване със зимата“ местното българско самоуправление и Дружеството за приятелство с България посрещнаха по български обичай гостите на българския щанд. С български вкусоции и рецепти, с приказките и българската музика на Петер Равас – бе доставена радост на малки и големи. А всеки, който попълни викторината за България и Баба Марта, получи мартеница за награда. Около щанда непрекъснато беше пълно с хора, а времето – слънчево и хубаво. Привечер, придружена от облечените в маскарадни дрехи музиканти от оркестър Джумбарлък от Дебрецен и многолюдна тълпа, зимната вещица бе изпроводена до площада пред катедралата, където под гърмежите на топ бе хвърлена на кладата, за да бъде отбелязан края на дългите зимни студове.

Сръчни ръце в сегедската библиотека

На 6 март следобед на първия етаж на сегедската библиотека Шомоди бе посрещната пролетта по български обичай. С помощта на Кристина Петров и Рената Варга децата се запознаха с Баба Марта и историята на мартеницата, както и с много интересни неща за България. Голямо преживяване за всички бе изготвянето на Пижу и Пенда от червени и бели конци. В края на тържеството, с мартеница в ръце всички бяха изпълнени с надежди за скорошното пристигане на щъркелите и лястовиците, за да донесат късмет и плодородие за всички.

Кристина Петров

Tavaszköszöntés és nemzeti függetlenség

Ikonkiállításal ünnepel a felsőzsolcai bolgárság

Bulgária török uralom alóli felszabadulásának 131. évfordulója és a tavasz köszöntése alkalmából nyílt Hadzsikosztova Gabriella magángyűjteményéből ikonkiállítás a Bárczay-kastélyban március 3-án. A rendezvényen köszöntőt mondott *Veneta Jankova*, a Debreceni Egyetem bolgár nyelvi lektora, majd a kiállítást Miskolczi Dimitrinka a Debreceni Bolgár Önkormányzat elnöke nyitotta meg.

Március eleje különösen fontos a bolgárok életében, hiszen két jeles eseményt is ünnepelnek ezekben a napokban. Március 1-jén a néphagyományoknak megfelelően a tavaszt köszöntik, így a régi szokást felelevenítve a megnyitóra érkező vendégek piros-fehér kitűzőt kaptak ajándékba, hogy elűzze tőlük a tél nehézségeit és meghozza a tavasz szépségeit. A piros szín

ugyanis a gonoszt, a fehér az egészséget és a boldogságot szimbolizálja.

A tavasz kezdetéhez fontos esemény kötődik a bolgár történelemben, hiszen március 3-a az ötszáz éven át tartó török rablás alóli felszabadulás ünnepe. Major Ádámné, a Felsőzsolcai Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke az ünnepség alkalmából örömet fejezte ki, hogy távol anyaországuktól is lehetőséget kapnak hagyományaik ápolására. Nagyra értékelte, hogy városunk helyet adott a rendezvénynek, amely közös találkozási pontot jelentett az ország különböző pontjainban élő bolgárságnak.

Putz Orsolya
Zsolcai Hírmondó

Szegedi események

Anyanyelvek Napja

Február 27-én hat szegedi kisebbségi önkormányzat részvételével zajlott a már hagyománynak számító Anyanyelvek Napja. Az program témája évről évre változik, idén gyermekversek és mondókák fordításaival készültek a résztvevők. Weöres Sándor *Déli felhők* és a *Bóbita* című versét Alekszander Milánov fordította bolgárra.

Téltemetés Szegeden

Március 1-én, Baba Marta ünnepén, a szegedi „Téltemetés” Fesztiválon a helyi bolgár önkormányzat és a Bolgár Baráti Társaság tagjai tavaszköszöntő népszokásokat bemutató és Bulgáriát népszerűsítő standnál várta a rendezvényre látogatókat. A Bulgáriával és a Baba Marta ünnepkel kapcsolatos kérdésekből álló kvíz kitöltéséért mindenki martenicát kapott ajándékba. Sötétédeuskor a debreceni *Dzsumbarlak* zene-

kar busójelmezbe öltözött tagjai vezetésével a több száz fős tömeg elkísérte a Télboszorkát utolsó útján a Dóm-térre.

Kézműves foglalkozás a szegedi Somogyi Könyvtárban

Március 6-án délután a szegedi Somogyi könyvtár első emeletén bolgár módra köszöntötték a tavaszt a Zrínyi Ilona általános Iskola ügyes negyedikesei. Petrov Kriszta és Varga Renáta segítségével a gyerekek megismerkedtek Március Anyó és a martenica történetével, valamint számos Bulgáriával kapcsolatos érdekességgel. A piros-fehér babák készítése különösen nagy élmény volt mindenki számára. A foglalkozás végére mindenki vidáman lengette martenicáját remélve, hogy gyorsan megérkeznek a golyák és a fecskék, hogy szerencsét és bő termést hozzanak mindenkinek.

Petrov Krisztina

Ново-вехто из Дебрецен

22 февруари, неделя

По пладне из центъра на Дебрецен се вдигна шум до небето. Затрополиха истински български „Кукери“. Намазани със сажди лица, високи шапки – същите като на „Черните кукери“ от българското село Веселиново (Шуменско). На „Булката“ малко й стърчаха мустаци-те, но „тя“ си беше облечена в женски дрехи, както пише в дебелите книги. Жителите на града могат да спят спокойно – злото в Дебрецен е прогонено.

По-късно в кино „Виг“ по-любопытелните дойдоха, за да се научат как се правят български мартеници, да чуят легендата за мартеницата и да послушат българска народна музика в изпълнение на група „Джумбарлък“.

28 февруари, събота

Българското самоуправление в Дебрецен прикани всички да посрещнат заедно пролетта и националния празник. Дойдоха и студенти от Дебреценския университет, изучаващи български език. Усмивнатата Баба Марта (г-жа Димитранка Мишколци) закичи всеки с мартеница. На български и на унгарски език прозвуча безсмъртната поезия на Христо Ботев, а мощният глас на Борис Христов отекна с извечния призив: „На многая лета...“

Българската баница се услади и на млади, и стари.

*За голямото семейство на българите
от Дебрецен и главен консултант за кукерите:
Венета Янкова,
лектор по български език и култура*

a martenicát. Bolgár és magyar nyelven is elhagzott Hrisztó Botev halhatatlan költeménye, majd Borisz Hrisztov hangja töltötte be a termet.
A bolgár banica kicsiknek és nagyoknak egyaránt ízlett.

*A debreceni bolgárok nagy családjáról
tudósított és a kukerek fő konzultánsa volt:
Veneta Jankova
bolgár lektor*

Hírek Debrecenből

Február 22-én Debrecen központjában hatalmas zaj támadt. Igazi bolgár kukerek (busók) érkeztek. Korommal bekent arcok, magas sapkák – ugyanolyanok, mint Sumen környéki Veszelinovo falu fekete kukerei. A „Menyasszonynak” volt egy kis bajsa, de nő ruhában volt, ahogy a nagykönyvben meg van írva. A város lakói most már nyugodtan aludhatnak – a kukerek elkergették a rosszat.

Később a kíváncsibbak a Víg moziba is eljöttek, hogy megtanuljanak martenciat készíteni, megismerkedjenek a martenica legendájával és bolgár népzene hallgassanak a Dzsumberlak együttes előadásában.

Február 28-án a Debreceni Bolgár Önkormányzat mindenkit meghívott a tavaszköszöntő és a nemzeti ünnepre. Eljöttek a Debreceni Egyetemen bolgár nyelvet tanuló diákok is. A mosolygós Baba Marta (Miskolci Dimitranka) mindenkire kitűzte

По екраните

Филмът „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде“ е направен по едноименния роман на нашумелия в Германия писател от български произход Илия Троянов, получил за него четири литературни награди. Филмът е копродукция на 4 държави – България, Германия, Словения и Унгария. Сюжетът ни връща в 1976 г. Тогава в малък планински град се ражда Алекс, а в същото време дядо му – местният цар на таблата Бай Дан, печели поредната игра в кафенето на града. Трийсет години по-късно Бай Дан среща внука си в Германия, където той се възстановява в болница от тежка катастрофа, отнела живота на родителите му и неговата собствена памет. Разкривайки му тайните на таблата, възрастният човек повежда Алекс в духовно пътуване към миналото, корените на семейството му и майсторството в играта и живота. Алекс и Бай Дан предпри-

емат пътуване обратно към България, изпълнено с носталгия, хумор и спомените на Алекс за емигрантския му живот. Пътят води двамата отново в малкото градче в България, където кафенето и вечната игра на табла ще разкрият на Алекс истината за миналото и настоящето не само на родното му място, но и на него самия...

На 24 февруари създателите на филма, съвместно с Българското републиканско самоуправление и Българския културен институт, организираха премиерна прожекция в кинотеатър „Урания“, на която бяха поканени членовете на българската общност и техни приятели.

Прожекцията премина при нечуван успех, в препълнена зала и много въодушевена публика, сред която имаше много кинодейци, представители на културата и киномани. Истинско удоволствие бяха възторжените отзиви за лентата, която

гостите имаха възможност да споделят на коктейла след прожекцията. Остана само съжалението, че на срещата не присъстваха създателите на филма...

A világ nagy és a megváltás a sarkon túl ólalkodik című film a bolgár származású németországi író, Ilija Troyanow ugyanilyen című regénye alapján készült. A magyar Inforg Stúdió koprodukciós részvételével készült filmben egy bolgár család emigrálni kényszerül a kommunizmus elől. Fiuk, Alex Németországban nő fel, csekély gyerekkei emléke nagyapja backgammon tanácsaihoz, bölcsességeihez kötődik. Amikor a család évekkel később autóbalesetet szenved, s a szülők meghalnak, a nagyapa próbálja az amnéziába esett férfi emlékezőképességét visszahozni – a backgammonon és egy spirituális utazáson keresztül, mely egy tandem Németországból Bulgáriáig vezet. A világ nagy és a megváltás a sarkon ólalkodik európai kultúrák találkozásáról, s azon belül a hagyományokról, hagyományörzésről-ápolásról szól. A film flashbackekben és álmokban idézi meg a múltat, a kommunizmust, az okot, amiért a család hazáját elhagyni kényszerül, s a régmúlt tradícióit, melyek a mai globalizált világban elveszni tűnnek, de legalábbis elhalványulnak.

Február 24-én az Inforg Stúdió a Bolgár Országos Önkormányzat támogatásával tartotta meg a film bemutatóját az Uránia Nemzeti Filmszínházban, ahova a bolgár közösség tagjai és barátai is meghívást kaptak.

A filmvetítésnek hatalmas sikere volt a zsúfolt teremben, amelyről a vetítést követő fogadáson is meggyőződhattunk. Csak azt sajnálhattuk, hogy a film alkotói közül senki nem jött el Bulgáriából...

Български ВЕСТИ

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лония 41

Редакция

Андреа Генат (главен редактор),
Моника Тютюнкова,
Светла Кюсева
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, СБС и на Българските самоуправления в IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XXI и XXIII район на Будапеща и във Фелшожолца, Печ, Сегед, Халастелек, Дунахарасти, Дунакеси, Лорев, Мишколц, Дебрецен, Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

B o l g á r HÍREK

A Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41.) kiadványa

Szerkesztőbizottság

Genát Andrea (főszerkesztő),
Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítvány, a FBÖ és a IV., V., VIII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XXI. és XXIII. kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Lőrévi, a Miskolci, a Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az Esztergomi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával. ISSN 14163098 MS Mester Stúdió, Globe Print Nyomda

Filmbemutató

Как се изчислява датата на Великден?

Макар методът на изчисляване на датата на Великден да е един и същ, това несъответствие в празничната дата се дължи на календара. Католиците и православните използват различни календарни системи. Това са Юлианския и Григорианския календари. (Още през 1582 г. папа Григорий XIII заменя стария Юлиански календар с нов, който по-късно става известен като Григориански календар или нов стил. В същото време в православните храмове се служи по стария Юлиански календар.)

И понеже двата календара са луно-слънчеви православните и католическите свещеници изчисляват по фазите на луната евентуалната дата на празника. Обикновено това е времето на първото пълнолуние след пролетното равноденствие. Когато първото пълнолуние след 21 март е по-късно от 4 април, датите на двата Великдена съвпадат. Разбира се, с едно условие – дори и да е така, е възможно да има разми-

наване от една седмица, ако изчисленият ден съвпадне с еврейската Пасха. Тогава православните общности изместват Великден с една седмица по-късно. В същото време католическият Великден не се влияе от това.

През тази година датата се пада и при двете изчисления на 12 април. Но тъй като тогава се пада и юдейската Пасха, православната църква ще измести Великден на 19 април. Католическата Църква обаче ще го остави на 12 април според изчисленията.

През 2010 и 2011 г. датата на Великден и при католиците, и при православните ще съвпаднат. През 2010 г. Възкресение Христово ще е на 4 април, а през 2011 г. – на 24 април. Следващото предстоящо голямо разминаване между католическия и православния Великден ще бъде през 2013 г. Тогава католиците, ще честват на 31-ви март, а православните – чак на 5 май.

Ред на църковните богослужения за месец април 2009

05 апрел 10.00 ч.

Преп. Мария Египетска,
Василиева света литургия,
св. Вмчк. Артемон

12 апрел 10.00 ч.

Връбница – Цветница
Златоустова света литургия

16 апрел

Велики четвъртък

10.00 ч.

Света Василиева литургия, общ
маслосвет

18.00 ч.

Последование на 12 евангелия

17 апрел 18.00 ч.

Велики петък Опело Христово,
изнасяне и обикаляне с
плащаницата

18 апрел 23.30 ч.

Възкресение Христово, Великден

19 апрел 10.00 ч.

Възкресение Христово, Пасха,
Света Божествена литургия

Заповядайте!
Бог да ви благослови!

Великденските символи

Векове преди Христа, паганските племена в Европа чествали красивата богиня на пролетта, наречена Eostre. С фестивала в края на март, времето на пролетното равноденствие, се отбелязвал края на зимата и раждането на новия живот. Някои считат, че названието на празника Easter, идва от името на богинята, а други – че се свързва с изгряването на слънцето от изток.

Великденските яйца

Яйцето е най-популярният светски символ на Великден по цял свят. Във всички култури, яйцето символизира началото на новия живот. Една латинска поговорка казва: „Целият свят е създаден от едно единствено яйце“.

Яйца са били боядисвани, подарявани и изяждани по време на великденските фестивали в древен Египет, Персия, Гърция и Рим. Тези култури възприемали яйцето като емблема на вселената, като творение на върховния бог, като пожелването на живота.

Християните от Близкия Изток възприели тази традиция, а яйцето се превърнало в религиозен символ, олицетворявайки пещерата – гробница на Христос, чийто камък той отместил. До XV век няма сведения за великденски ритуали, включващи яйца, в Западна Европа. В средните векове яйцата често били боядисвани в червено и символизирали кръвта на Христос.

В България е традиция яйцата да се боядисват на Велики четвъртък или Велика събота, като броят им зависи от членовете на семейството. Първото се оцветява винаги в червено от най-възрастната жена. Докато то е още топло и прясно боядисано, тя рисува кръстен знак на челата на децата. След този ритуал боядисването се поема от младите жени в къщата.

Винаги, когато се боядисвали яйца, се приготвяла и отделна кошничка и за кумовете. Яйце се дарявало и на всеки гост, прекрачил прага. За допълнителна украса се ползвали отпечатъците на листенца от магданоз или фигурки, нарисувани с восък или с цветни моливи. Според поверието този, чието яйце остане здраво след чукането (борак), ще е най-здрав през годината.

Още през XVIII век започва производството на шоколадови яйца. Дървените са известни отдавна, а през 60-те години на 20 век вече се продават и пластмасови. Изключителени със своята красота и блясък са декоративните яйца на Петер Карл Фаберже, изработени от скъпоценни камъни и благородни метали.

Обредни хлябове

Обредните хлябове са неотменна част от традициите на Великден. Обикновено се правят в кръгла форма и се украсяват с плетеници, като в средата им се слага червено

яйце. В България по традиция се замесват в четвъртъка преди Великден, в Гърция — в петък и др. Една от тези пити се прави сладка и това е великденският козунак. За първи път козунак се приготвя през XVII век във Франция. В Италия също имат вид козунак по същия повод — той може да изтрае цели 6 месеца.

Великденският заек

Великденският заек има своя произход от предхристиянската наука за плодородието. Зайците, и по – точно дивите зайци, са символ на изобилюването на пролетта. От античността зайците са символ на луната, а първото пълнолуние след пролетното равноденствие бележи датата на Великден. Дивите зайци се раждат с отворени очи, докато питомните зайци се раждат слепи. Считало се е, че те никога не мигат и не си затварят очите, и че са нощни създания, както луната. Също така, те носят малките си един месец, преди да ги родят, както и на луната и е нужен един месец, за да достигне отново пълната си фаза.

Според една легенда, Великденският заек в началото бил голяма красива птица, принадлежаща на богинята Eostre. Един ден тя превърнала своята любима птица в див заек. И тъй като Великденският заек е все още птица по душа, той продължава да прави гнезда и да ги пълни с яйца.

Естествени бои за великденските яйца

Скъпи читателки, ако не искате да използвате готови бои, ето няколко идеи за естествени бои за великденските яйца:

Подредете яйцата на дъното на голяма тенджера на един ред. Между яйцата трябва да има достатъчно място! Изсипете вода, колкото да покрие яйцата, 1 с.л.оцет и желаната боя. Поставете тенджерата на котлона. След като водата заври, намалете огъня и оставете да къкри за около 15 минути.

Различни нюанси на червеното: цвекло, ягоди, боровинки, гроздов сок, червен лук

Различни нюанси на жълтото: обелки от лук, портокалови и лимониви обелки, настъргани моркови, семена от целина, кимион на прах.

Светло зелено: Листа спанак
Златисто: Обелки от жълти ябълки
Светло синьо: замразени боровинки
Светло кафяво: силно кафе

ТЪЖЕН ПОМЕН

Измина 1 година
изпълнена с много мъка от загубата
на нашия мила брат, вуйчо, дядо-кръстник

Марин Георгиев Симеонов
(Марци Милардито)

починал на 30 март 2008 година на 69 годишна възраст

Образи ти ще живеем вечно
в нашите сърца, изпълнени
с твои спомени
Нека всички, които те познаваха,
си спомнят за тебе!

Дълбок поклон пред светлата му памет!

От опечалените: сестра Атанаска Белошинова,
племянница Драгета Белошинова
и нейните деца Андрей и Аняна Палац

Починаващият е починал на 26 март 2007 г. в Българския православен гробищен парк

Баба Марта в Българската детска градина

В края на зимата, в първия ден на месец Март децата с радост посрещнаха Баба Марта. За този ден те се готвиха цяла седмица – осукваха бели и червени конци, с които направиха красиви мартеници. Рисуваха Пижо и Пенда и научиха защо те са помощници на Баба Марта и какво означават. През останалото време правиха картички и учиха стихотворения и песнички за празника.

Детската градина посрещна пратеничката на Баба Марта с питка, шарена сол и мед. Тя разказа на децата, с помощта на куклен театър, каква е историята на мартеницата и как трябва да се носи. Накичи ги с мартеници, а децата я поздравиха с песни и танци.

Накрая всички заедно изяха питката с мед и чубрица, като си пожелаха здраве и късмет!

Донка Хаяш

Записване в Детската градина

Записването на децата в Българската детска градина за учебната 2009-2010 година ще се състои от 4 до 8 май между 9-17 часа в сградата на ул. Байза 44 тел.: 06-20-250-7339, Донка Хаяш, директор). Всички родители, които желаят да се запознаят с условията в детската градина, могат да я посетят на 7-8 април между 8-12 часа на откритите дни.

Beiratkozás a Bolgár Óvodába

A fővárosi beiratkozással összhangban a gyerekek előjegyzése a 2009/2010-es tanévre 2009. május 4-től 8-ig 9-17 óra között lesz a Bolgár Kétnyelvű Nemzeti-ségi Óvodában (1062 Budapest, Bajza u. 44., tel.: 06-20-250-7339, Hajas Donka óvodavezető). Az érdeklődő szülők és gyerekek a nyílt napokon április 7-8-án 8-12 óra között megtekinthetik az óvodát és a foglalkozásokat.

Baba Marta a bolgár óvodában

Március első napján nagy örömmel fogadták a gyerekek Baba Martát. Az óvodások egész héten át erre készültek. Fehér és piros fonalakat sodortak, amiből gyönyörű martenicákat készítettek. Pizsót és Pendát rajzoltak, színezték, munkálkodásuk alatt megtudhatták, hogy ők Baba Marta segítői. A hátramaradt napokban fonalakkal dolgoztak, gombolyítottak, képeslapokat készítettek, valamint verseket és dalokat tanultak arra a napra. Az óvoda Baba Martát cipóval, sóval, csobrikával és mézzel vendégelte meg. A gyerekek megismerhették a Martenicska történetét Baba Marta bábelőadásából. Az előadás után minden gyermeket martenicával ajándékozott meg. A gyerekek a tanult versekkel és dalokkal köszönték meg a kedvességét. A végén együtt fogyasztottuk el a cipót, mézzel és csobrikával.

Hajas Donka

Ünnep a Bolgár Iskolában

A Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium idén is megtartotta névadójának ünnepét. 91 év tel el azóta, hogy első ízben szólalt meg a csengő az iskolában. A tanárok és a diákok nagy izgalommal készültek az ünnepre. Az ünnepségsorozat az 5., 6., 7., 8. és 9. osztályos tanulók műveiből készült kiállítással kezdődött. A már hagyományos irodalmi pályázaton a felsős és a gimnáziumi tanulók vettek részt. Az idei téma: A jövőm volt. A díjakat Maczkó Ildikó, Kovács Ádám és Ruszev Krisztián nyerték. Az ünnep előtti napon az iskola tanulói és tanárai megkoszorúzták a Lónyay utcai iskolán lévő emléktáblát. Az ünnep napján pedig az iskolai foglalkozások különleges helyszínén zajlottak: a tanulók a Szépművészeti Múzeumban tettek látogatást. Eltelt egy újabb örömmel és nehézségekkel, sok munkával év a Bolgár Iskola életében, és reménykedünk a jövőben. Mert meg kell őriznünk, amit elődeink létrehoztak. Ez a kötelességünk a gyerekeinkkel és az unokáinkkal szemben.

Патронен празник на БУСЕУ „Христо Ботев“

И тази година Българо-унгарското средно езиково училище отбеляза своя патронен празник. Навършиха се 91 години от деня, в който е прозвучал първият школски звънец. С много вълнение преподаватели и ученици се подготвиха за празника.

Чествуванията започнаха с откриване на изложба от творби на ученици от 5, 6, 7, 8 и 9 клас. Под ръководството на преподавателката Марика Сабо, малките художници изработиха портрети на Христо Ботев и кораба „Радецки“. По стените на импровизираната изложбена зала грейнаха прекрасните рисунки на нашите малки творци и създадоха празнична атмосфера.

Във вече традиционния конкурс за литературна творба, посветен на празника, се включиха ученици от прогимназиялния и гимназиялния етап. Тази година темата беше: Моето бъдеще. Особено добре се представиха Илдико Мацко, Адам Ковач и Кристиян Русев. Те бяха отличени с грамота и книга за отличното си представяне.

Денят преди празника ученици и преподаватели от БУСЕУ „Христо Ботев“ посветиха на почит към създателите на училището. Цветя на признателност бяха поднесени на паметната плоча на улица „Лоняя“. С особено вълнение учениците очакваха деня на празника. Той беше посветен като всеки делничен ден на едно училище на знанието. Този път занятията се проведоха в по-особена обстановка – Музеят на изящните изкуства.

Още една година от живота на БУСЕУ „Христо Ботев“ отмина. Изпълнена с радости и трудности, с много труд и надежда за бъдещето. Защото сътвореното от предците ни трябва да запазим. Дължим го на децата и внуците си.

Баба Марта

Трета поредна година на 1 март Българското самоуправление в XI столичен район „Уйбуда“ организира традиционен празник за децата „Баба Марта“. Концертната зала на Българския културен институт се препълни с весели деца и родители. Тази година програмата започна с куклен театър, а децата имаха възможност да се изявят кой със стихотворение, кой с песен за празника и с радост посрещнаха Баба Марта, която закичи с мартенички и малки, и големи. Някои дори си направиха снимки за спомен с нея. Много желаещи проявиха креативност като се включиха в изработването на мартеници. Благодарим за подкрепата и съдействието на Български културен форум, Български културен институт и Българската неделна детска градина.

Милена Владимирова

Baba Marta

Immár harmadik éve a XI. Ker. Újbuda Bolgár Kisebbségi Önkormányzata „Baba Marta” hagyományos gyerekünnepet rendezett március 1-én. A Bolgár Kulturális Intézet koncertterme megtelt vidám gyerekekkel és szülőkkel. Idén a program bábszínházi előadással kezdődött, a gyerekek is részt vehettek: ki verset szavalt – ki ünnepi dalt énekelt el és örömmel vártak Baba Martát, aki martenicákkal ajándékozta meg kicsiket és nagyokat is. Egyesek közös emlékfényképet is készítettek vele. Sok kreatív érdeklődő bekapcsolódott a martenicák készítésébe.

Vladimirova Milena

Доходите ни нарастват с 13% за година, разходите – с 10 на сто

Общият доход средно на лице от домакинство през януари 2009 г. спрямо същия месец на 2008 г. нараства с 12,9% до 276,66 лв., показват данни на Националния статистически институт (НСИ). Общият разход пък се увеличава с 9,7% на годишна база до 252,04 лв. Работната заплата, като основен източник на доход на домакинствата увеличава своя дял в общите доходи с 1,8 процентни пункта до 56,2%. Вторият по значение източник на доходи са доходите от пенсии. През януари 2009 г. спрямо същия месец на предходната година те нарастват с 13,2% до 72,96 лв. средно на едно лице. Относителният им дял в общия доход се увеличава с 0,1 процентни пункта до 26,3%.

Забраниха просията в София

Столичният общински съвет забрани просията в София. Глобите за просия са между 10 и 50 лв.

Общинарите направиха и промени в Наредба №1. Според тях заведенията в жилищни сгради ще работят до 22 ч. В противен случай глобата е от 2000 до 10 000 лв., а при повторно нарушение – от 2500 лв. до 50 000 лв. Председателят на Комисията по обществен ред и сигурност Ангел Джамбазки коментира, че тепърва трябва да се извърши регулация на Наредбата за търговска дейност, тъй като според нея заведенията могат да са отворени до 23 часа. С промените се забранява още и използването на пиротехника през зимата до 20 ч., а през лятото – до 21 ч. Съветниците забраниха и изхвърлянето на боклуци извън контейнерите и близо до жилищните сгради. Забранява се силната музика, както и промишлените производствени дейности в жилищни сгради.

Разговорите ни по GSM стават по-изгодни

Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) одобри нов, по-ускорен план за поетапно намаляване на цените на едро за терминиране (свързване) на разговори в мобилни и фиксирани мрежи, съобщиха от

комисията. Промяната е във връзка с препоръките на ЕК, като е отчетена и бележката за конкретизиране на задължението за разходоориентираност на цените на операторите. Въвеждането на симетрия между тарифите от фиксирана към мобилна и от мобилна към мобилна мрежа ще доведе до понижаване на цените от фиксирана към мобилна мрежа съответно с 14% за силен трафик (25 ст.) и с 24% за слаб трафик (19 ст.). Новият план за поетапно намаляване на цените на терминиране на трафик в мобилни мрежи предвижда от 1 юли 2009 г. тарифите да бъдат намалени съответно от 25 ст. на 23 ст. за силен трафик (8%) и от 19 ст. на 17 ст. за слаб трафик (10,5%).

0,2% алкохол за млади шофьори, връщат стикерите „!“

Младите водачи да могат да шофират с най-много 0,2 промила алкохол в кръвта. Това е една от поредните промени в Закона за движение по пътищата, около която се обединиха депутати и експерти. В

момента ограничението за всички шофьори е 0,5 промила. Председателят на транспортната комисия в парламента Йордан Мирчев дори предложи младите шофьори да получават временна правоспособност за година или две и ако не направят сериозни нарушения на Правилника за движение по пътищата, да получават постоянна книжка. Експертите се обединиха около идеята младите шофьори да поставят стикери на предното и задното стъкло на колата си. Целта е другите водачи на пътя да знаят, че шофира неопитен човек и да бъдат по-внимателни. Друга промяна, която вероятно ще залегне в закона, е засилването на отговорността на водача за това всички пътници да слагат предпазни колани по време на пътуване.

Инфлацията за февруари на годишна база е 6%

Инфлацията в страната за периода януари-февруари спрямо същия период на миналата година възлиза на 6,5%, съобщи Националният статистически институт (НСИ).

За февруари 2009 спрямо януари същата година животът е поскъпнал с 0,1%, а спрямо декември 2008 г. – с 0,8%. Инфлацията за февруари 2009 спрямо февруари 2008 е 6 на сто. През февруари 2009 г. спрямо предходния месец са се повишили цените на:

- алкохолни напитки и тютюневи изделия – увеличение с 0,4%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома – увеличение с 0,9%;
- транспорт – увеличение с 2%;
- образование – увеличение с 0,7%;
- ресторанти и хотели – увеличение с 1%;
- разнообразни стоки и услуги – увеличение с 1,3%.

Понижили са се цените на:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки – намаление с 0,7%;
- облекло и обувки – намаление с 0,8%;
- здравеопазване – намаление с 0,1%.

Дават 16 млн. лв. от бюджета за филми тази година

В бюджета на Министерството на културата за 2009 г. за производство на филми са предвидени 16 млн. лв., съобщиха от министерството. С постановление на Министерски съвет 10% (1,6 млн. лв.) от тази сума са задържани за втората половина на 2009 г. като буферна мярка срещу евентуалното влияние на световната икономическа криза. Останалата част от бюджета за производство на филми е разпределена на две: за пролетната и есенната сесия на Изпълнителна агенция „Национален филмов център“, като за първата половина на 2009 г. сумата е 7,7 млн. лв., а останалите средства са за втората половина на годината. Съгласно Закона за филмовата индустрия с бюджета за филмопроизводство за 2009 г. трябва да бъдат направени 7 игрални и 14 документални филма и 140 минути анимация.

A jövedelmek 13%-kal, a kiadások 10%-kal nőttek

Az egy főre jutó jövedelem a háztartásokban 2009 januárjában a tavalyi év ugyanezen időszakához képest 12,9%-kal nőtt, az összkidadások pedig 9,7%-kal emelkedtek. A munkabér mint fő jövedelemforrás aránya az összjövedelem tekintetében 1,2%-kal 56,2%-ra nőtt. A második legfontosabb jövedelemforrás a nyugdíj, amely a tavalyi évhez képest 13,2%-kal emelkedett, és az átlagnyugdíj jelenleg 72.96 leva.

Olcsóbb lesz a mobiltelefonálás

A Távközlés-szabályozó Bizottság új ütemtervet dolgozott ki a mobil és vezetékes hívások összekapcsolási nagykereskedelmi árának csökkentésére. A változásokat az EU javaslata alapján vezetik be. A vezetékes hálózatból mobilhálózatba, illetve a mobilhálózatból vezetékes hálózatba indított hívások ára csúcsidőben 14%-kal, csúcsidőn kívül 24%-kal fog csökkenni. Az új ütemterv, amely 2009. július 1-től lép érvénybe, a mobilhálózaton belül 8, ill. 10,5%-os tarifacsökkenést irányoz elő.

Szófiában tilos kéregetni

A Szófia-i Önkormányzat megtiltotta a kéregetést a városban. A szabálysértőkre 10-től 50 leváig terjedő büntetés vár. További változás, hogy a lakóépületben található vendéglátó-ipari egységek a jövőben csak 22 óráig tarthatnak nyitva, ellenkező esetben 2 000-10 000 leva, ismételt szabálysértés esetén pedig 2 500-50 000 leva büntetésre számíthatnak. Tilos lesz ezen kívül pirotechnikai eszközöket használni télen este 20 óráig, nyáron pedig 21 óráig, a háztartási hulladékot a szemétygyűjtő konténerekben kívül és lakóépületekhez közel lerakni, valamint hangosan zenét hallgatni és ipari tevékenységet folytatni a lakóépületekben.

0,2% alkohol a kezdő vezetőknek

A kezdő vezetők véralkoholszintje legfeljebb 0,2 ezrelék lehet gépjárművezetés közben, a jelenlegi egységes 0,5 ezrelék helyett. Az Országgyűlés Közlekedési Bizottságának elnöke azt is javasolta, hogy a kezdő vezetők egy vagy két évre ideiglenes jogosítványt kapjanak, és csak akkor szerezhessék meg a végleges, ha ez alatt az idő alatt nem sértik meg súlyosan a KRESZ-t. A másik javaslat, hogy a kezdő vezetőknek matrikát kelljen ragasztaniuk az első és a hátsó szélvédőre, hogy a többi sofőr lássa, hogy tapasztalatlan vezető ül az autóban és jobban figyeljen.

16 millió levát szán idén a költségvetés filmekre

A Kulturális Minisztérium költségvetésében 16 millió leva van előirányozva filmgyártásra a 2009. évre. Az összeg 10%-át azonban visszatartják a második fél-évre, a világgazdasági válság esetleges gazdasági hatásainak enyhítésére. A fennmaradó összeget két részre osztották: a Nemzeti Filmközpont tavaszi és őszi tevékenységére. A filmgyártásról szóló törvény értelmében ebből a költségvetésből 2009-ben 7 játékfilmnek, 14 dokumentumfilmnek és 140 percnyi animációs filmnek kell elkészülnie.

Великден

Чук-чук, яйчице,
имаш ли си сърчице?
Знаеш ли какво е то,
нови дрехи и палто?
Вижда ли ме целий ден
как си ходя пременен?
Чук-чук, яйчице,
ако имаш сърчице,
да му кажеш, нека знай,
днеска цял ден се играй,
а тез шарени яйца
са за всичките деца.
Чук-чук, яйчице,
със сварено сърчице,
чуло ли си блага вест:
Бог Исус възкръсна днес!
Дора Табе

Великден

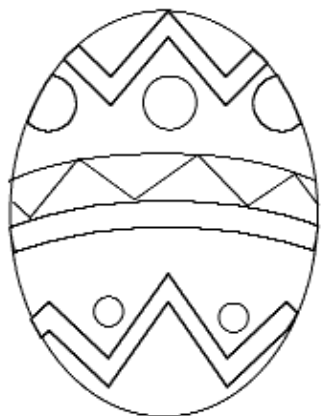
Христос възкръсна!
Из гроба тъмни
той мрака пръсна:
пред нас да съмне.

Мъжът, детето
сега се радват,
играй небето,
трепери адът.

Да пейм, дружина!
Великден днес е!
Цял свят почина:

Христос възкресе!

Иван Вазов

Оцвети яйцето!

Цветница

Пролет из градини шета.
Буди нарциси, иглики,
и зюмбюли, и лалета,
теменужки ведролики.

И блавестят камбани:
– Цветница е, с китка цвете,
в Божи храмове събрани,
Богу днес се помолете.

5	3			6	8			9
7		8	4				6	
6				7		1		
	5							6
2				1				4
8							3	
		6		4				1
	2				1	9		5
1			9	2			4	3

	6		1	3	5			
5	9			6		2		
		7						
		6			4	1		7
9	4			8			2	5
7		2	3			6		
						8		
		3		5			6	2
			9	4	6		3	

Великденско пиле с вино

Продукти: 1 пиле, 30 мл.прясно мляко, 1 глава кромид лук, 100 г моркови, 50 г целина, 2-3 скилидки чесън, 1 с.л. брашно, 3 жълтъка, 200 мл бяло вино, 200 мл кисело мляко, 1 лимон, 1/2 връзка магданоз, червен пипер, сол

Начин приготвяне: Почистеното и измито в студена течаща вода пиле се отцежда и нарязва на порции. Поставя се в тенджерата със сгорещена мазнина и малко вода и се задушават в похлупения съд до порозовяване. Прибавят се ситно нарязаният лук, а след задушаването му – морковите и целината. Ястието се поръсва с брашното и червения пипер, залива се с вода и се вари на слаб огън. След омекване на месото сосът се прецежда, зеленчуците се пресоват и се връщат в соса заедно с месото. Задушават се с бялото вино и варенето продължава още 10 минути. Застроива се с разбитите с киселото мляко жълтъци и се поръсва при сервирането с лимонов сок и ситно нарязания магданоз.

Húsvéti boros csirke

Hozzávalók: 1 csirke, 0,3 dl tej, 1 fej hagyma, 10 dkg sárgarépa, 5 dkg zeller, 2-3 gerezd fokhagyma, 1 ek liszt, 3 tojássárgája, 2 dl fehérbor, 2 dl joghurt, 1 citrom, 1/2 csokor petrezselyem, pirospaprika, só

Elkészítés: A megtisztított és megmosott csirkét lecsepegtetjük és feldaraboljuk. Forró zsírdekbán megforgatjuk, aláöntünk egy kevés vizet, megsózzuk és fedő alatt megpároljuk. Hozzáadjuk az apróra vágott hagymát, majd miután az megpuhult, a sárgarépát és zellert is. Megsózjuk a liszttel és a pirospaprikával, felöntjük vízzel, és lassú tűzön pároljuk. Miután a hús megpuhult, a levét leszűrjük, a zöldségeket összeturmixoljuk, és a hússal együtt visszatesszük a levébe. A borral felöntjük, és újabb 10 percig főzzük. A joghurtban elkevert tojássárgájával behabарjuk, tálaláskor citromlével meglocsoljuk és apróra vágott petrezselyemmel megszórjuk.

Лазаровден и Цветница

Лазаровден или Лазарица е християнски празник, носещ името на Свети Лазар, символ на здраве и дълголетие. Лазар е бил приятел на Исус и когато той умира и е погребан, три дни след смъртта му, Бог казва – „Лазаре стани!“ и съживява Лазар. Лазаровден се празнува на осмия ден преди Великден. Поради това, че Великден се определя по лунния календар, а не по слънчевия, Лазаровден се пада всяка година на различна дата, но винаги в събота. По традиция на Лазаровден се откъсват зелени върбови клонки, които ще красят вратите на следващия ден – Връбница (Цветница). Младите жени набират цветя за венците, които ще оплетат за празника Цветница. Момите, наричани „лазарки“, се събират в дома на една от тях. След това, пременени в традиционни фолклорни носии, обикалят къщите из селото, пеят обредни лазарски песни и благославят за здраве, щастие и бекет. Стопанинът на дома ги дарява с яйца, плодове и дребни подаръци. В миналото, на Лазаровден, момците от селото са поискали ръката на своята избраница. Вярвало се е,

че мома, която не е лазарувала, не може да се омъжи. Затова е било задължително всяко момиче от селото да лазарува. Младите девойки пускат изплетените от тях венци в реката. Така символично те изразяват своето желание да се задомят. Ако венецът се улови от момък, той ще я поиска за жена. Пускайки венците във водата, момите пеят и се надяват венците им да бъдат уловени от момъка, когото те харесват.

Цветница, празник на цветята

На Цветница (неделята след Лазаровден) за здраве се окичват с върбови клонки портите и се сплита венче от осветената в църквата върба.

Привечер на Връбница на мегдана моми и ергени за последен път играят лазарското хоро, като за първи път след Великденските пости хорото е сключено.

На този ден християнската църква припомня тържественото влизане на Исус Христос в Ерусалим в дните преди еврейската Пасха. Според

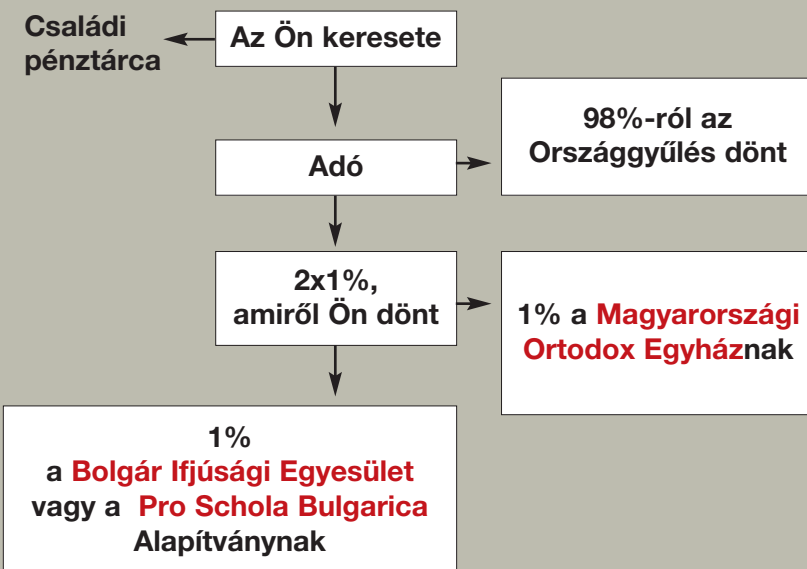
евангелистите Матей, Марко, Лука и Йоан Христос влиза в Ерусалим на магаре. Вярващите го посрещат като разстилат пред него дрехите си и клонки от маслина и го възславят като Месиански цар. Най-рано празникът е честван в Ерусалим през IV век. В цялата страна Цветница се почита и като голям църковен празник. Сутринта на Цветница църковнослужителите осветяват в църквата върбови клончета. Всички отиват на тържествена служба, вземат от върбовите клонки и ги отнасят в домовете си. Вярва се, че тази осветена върба има предпазна и продуцираща сила.

Лазарски песни от с. Поликраище

– Хвъркнали, хвъркнали, Лазаре,
сиви-бели гълъби.
– По къде са хвъркнали?
– По цареви дворови.
– Какво прави царицата?
– На златен одър седеше,
мъжко дете държеше,
шапчица му нижеше –
двата реда маргарит,
трите реда жълтици.

Лаленце се люлее
на зелена поляна;
то не било лаленце,
а най-било детенце.
Мама му го будеше:
– Стани, стани, детенце,
да погледаш Лазара
как хубаво играе,
жълти чехли разтропва,
шити поли развява.
Лазар не е всеки ден,
Лазар е веднъж в година,
като ружа в градина.

Egy százalék!

Önnek május 20-áig adóbevallást kell készítenie, melyhez a hivatalos nyomtatványokat ezekben a napokban kapja meg. Szeretnénk felhívni a figyelmét arra, hogy adóbevallásának első oldalán, a C ablak utolsó sorában jelezheti, hogy nyilatkozatot tesz adója kétszer egy százalékaról –

a **Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház**

(technikai szám: 0372), továbbá a

Bolgár Ifjúsági Egyesület

(18089154-1-41) illetve a

Pro Schola Bulgarica Alapítvány

(adószám: 18066184-1-42) javára.

Ne feledje, ha nem rendelkezik az 1%-okról, azok az állami költségvetésbe kerülnek, és sorsukról mások döntenek – Ön helyett!

Tisztelt Barátaink!

A Martenica Együttes továbbra is várja az SZJA 1%-os felajánlásokat!

A korábbi évekhez hasonlóan, a befolyt összegből ruhatárunk bővítését tervezzük. Kérjük, támogassa munkánkat!

Köszönettel:

Martenica Néptánc Egyesület

18082573-1-41

Туризм

Огромни намаления за пътуващите до **България и до която и да било точка на света!**

От частни квартири до луксозни хотели.

Бюро в Харкан – 7815 Harkány Petőfi utca 6

Бюро в Будапеща – 1088 Rákóczi út 9.

тел: 06-1-328 0894

glarustours@glarustours.hu

www.glarustours.hu

Utazás

Óriási engedménnyel várjuk az utazni vágyókat **Bulgáriába, és a világ bármely részére!**

Magánszállástól a luxus szállodáig.

Harkányi iroda: 7815 Harkány, Petőfi utca 6.

Budapesti iroda: 1088 Budapest, Rákóczi út 9.

telefon: 06-1-328 0894

glarustours@glarustours.hu

www.glarustours.hu

Покана

Българското републиканско самоуправление и Дружеството на българите в Унгария

най-учтиво Ви канят

на концерт по случай Цветница

Концертът ще се състои на **12 април, неделя, от 11.00**

в Българската православна църква Св.Св. Кирил и Методий
(1097 Будапеща, ул. Вагохид 15).

В програмата: **Женски народен хор „Цветница” от Варна**
Диригент: Атанас Илиев

Женски народен хор „Цветница” при читалище Асен Златаров във Варна е основан през 2005 г.

Атанас Илиев, художествен ръководител и диригент на хора, издирва певици, които обичат народната песен, имат опит в хоровото пеене и желание за работа в състав за обработен песнен фолклор.

Хорът има в репертоара си над 25 солови, камерни, ансамблови и акапелни песни, в това число и ортодоксални песнопения и песни със съпровод на орган.

Една от амбициите на хор Цветница е да включи в репертоара си образци на обработената народна песен от емблематични автори в жанра.

Meghívó

A Bolgár Országos Önkormányzat és a Magyarországi Bolgárok Egyesülete

tisztelettel meghívja Önt

virágvasárnap alkalmából rendezett koncertre

A koncertre **április 12-én, vasárnap**

11.00 órakor kerül sor

a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban

(1097 Budapest, Vágóhíd u. 15.)

A műsorban fellép: a **VÁRNAI CVETNICA NŐI KÓRUS**

Karmester: Atanasz Iliev

A Cvetnica Női Kórus 2005-ben alakult meg a várnai Aszen Zlatarov Művelődési Házban.

A kórus művészeti vezetője és karmestere olyan énekesnőket keresett, akik szeretik a népdalokat, van tapasztalatuk kóruséneklésben és szeretnének átdolgozott népdalokat előadni együttesben énekelni.

A kórus repertoárján több mint 25 szóló-, kamara-, kórus- és a capella dal szerepel, beleértve az orgonán kísért egyházi énekeket is.

Програмата •• Program

Български културен дом

Bolgár Művelődési Ház

м е с е ц а п р и л 2 0 0 9 г . •• 2 0 0 9 . á p r i l i s			
A rendezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon	1, сряда	17.00	Малко театро – <i>Театрално ателие</i>
	8, сряда	18.00	<i>Киноклуб</i> – „И господ слезе да ни види“ комедия по сценарий на Станислав Стратиев В село Кестен Владимир представлява всички власти – директор на училището, началник на пощата, управител на кръчмата и на всичко останало, което мърда и все още диша на сто километра околоръст. Владимир е и кмет на селото. В битието си на Кмет става любовник на собствената си съпруга, като Директор на училището ѝ устройва сцени на ревност и я следи, като Началник на пощата я ухапва притеснено и нескръбно. Мария не знае на кой светия да се моли. Накрая заживява с трима – Директора, Началника на пощата и Кмета...
	12, неделя	10.00	<i>Цветница – Св. божествена литургия</i>
		11.00	<i>Концерт</i> на хор Цветница от Варна в Българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“
	15, сряда	18.00	<i>Литературно кафене</i>
	18, събота	23.30	<i>Възкресение Христово, Пасха</i> в Българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“
	19, неделя	10.00	<i>Възкресение Христово, Пасха</i> – Света божествена литургия в Българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“
	22, сряда	18.00	<i>Творчески клуб</i>

	1., szerda	17.00	Malko Teatro – Színházi Műhely
	8., szerda	18.00	Filmklub – I goszpod szleze da ni vidi
	12., vasárnap	10.00	Virágvasárnap – Istentisztelet
		11.00	A várnai Cvetnica kórus koncertje a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban
	15., szerda	18.00	Irodalmi kávéház
	18., szombat	23.30	Húsvét a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban
	19., vasárnap	10.00	Húsvét – Istentisztelet a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban
	22., szerda	18.00	Alkotók klubja
м а й •• м а ј у с	6, сряда	17.00	Малко театро – <i>Театрално ателие</i>
	9, събота	19.00	<i>Гергьовден</i> в Българския културен дом
	10, неделя	10.00	<i>Света божествена литургия</i> в Българския православен храм и празненство по случай Гергьовден в църковния двор. Традиционни люлки и курбан за малки и големи.
	13, сряда	18.00	<i>Киноклуб</i>
	20, сряда	18.00	<i>Литературно кафене</i>
	24, неделя	10.00	<i>Ден на славянската писменост и българската култура</i> (хълма Сечени)
	27, сряда	18.00	<i>Творчески клуб</i>
	6., szerda	17.00	Malko Teatro – Színházi Műhely
	9., szombat	19.00	Szent György nap a Bolgár Művelődési Házban
	10., vasárnap	10.00	Istentisztelet a templomban és Szent György-napi ünnepség a templomkertben
	13., szerda	18.00	Filmklub
	20., szerda	18.00	Irodalmi Kávéház
	24., vasárnap	10.00	A szláv írásbeliség és a bolgár kultúra napja (Széchenyi-hegy)
	27., szerda	18.00	Alkotók klubja
в а ж н и а д р е с и •• к ö з é р д е к ű c í m e k			

Állandó programok

péntek 17.30
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek

minden hónap
első szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Bp., Vágóhíd u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem és Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621